

”Verksamhetsberättelse” för

**STOCKHOLMS LOKALKOMMITTÉ FÖR DET FRIVILLIGA
FÖRSVARSARBETET**

STOCKHOLMS LÄNSFÖRBUND FÖR KRISBEREDSKAP

1941 – 2016

Del 1 1941 - 1966

Del 2 1966 - 1991

Del 3 1991 - 2016

Förord

Protokollen från SLFF/SFK:s möten har varit en intressant läsning såtillvida att man plötsligt tycker sig ha lärt känna nya vänner och kollegor. Det är inte svårt att urskilja enskilda personers engagemang i verksamheten oberoende om de agerar på grund av sin ideella läggning, sin profession eller som representanter för någon position i samhället. Det går inte att undvika att man blir nyfiken på dem, hur de såg ut, vilka de var osv. Jag har i denna skrift undvikit att nämna alltför många namn, då ju verksamheten måste ses som ett lagarbete, men hoppas att senare kunna presentera några ledande personer separat, t ex några av hedersledamöterna men också några andra eldsjälur. Man kan inte annat än fyllas av beundran inför deras insatser i synnerhet i samband med organiserandet av försvarsdagarna och alla konferenser.

Tyvärr lämnar inte tillgängliga handlingar särskilt många upplysningar utöver personernas titlar. Fotografier från denna första period existerar knappt och de som eventuellt finns är inte märkta med namn eller årtal/begivenhet. Det är min förhoppning att det bland de medlemsorganisationer som tidigt var med i förbundet, kan finnas bilder eller andra upplysningar som kan hjälpa till att lyfta fram dessa styrelseledamöter. Om så är fallet skulle jag vara oerhört tacksam för en kontakt.

Jag vill i detta sammanhang framföra ett varmt tack till Ingrid Karlsson på Krigsarkivet som låtit mig få låna hem protokollen som utgjort underlaget till "verksamhetsberättelsen". Detta har möjliggjort att jag kunnat kopiera och scanna in materialet så att SLFK nu har både "hängslen och livrem" till sin tidiga historia. Ett varmt tack skall även gå till Täby kommun, som gav mig möjlighet att kopiera de första dokumenten i folioformat som min egen skrivare inte kunde ta hand om. Det var en närmast högtidlig känsla att handskas med dessa protokoll och tränga in i den stundtals sirliga och något ålderdomliga svenskan. Med lite distans till skrivandet märker jag nu att mitt eget språk influerats av materialet. Det kanske var ofrånkomligt efter så många timmars läsning. Tyvärr saknas en del protokoll och årsberättelser liksom uppgifter om hedersledamöter. Före 1978 var de inte omnämnda i årsberättelserna varför vissa årtal än så länge saknas. Sannolikt kommer även listan med namnen att behöva kompletteras.

Slutligen vill jag också framföra ett varmt tack till min gamla "redaktionskompis" från tidigare, Leif Grönwall, som tålmodigt hjälpt till med layouten och till vännerna på Stockholms Lito Grafiska som med kort varsel hjälpt till med tryckningen.

Täby i april 2016

Leona Jäger Clarstedt
leona.jagerclarstedt@gmail.com

STOCKHOLMS LOKALKOMMITTÉ FÖR DET FRIVILLIGA FÖRSVARARBETET

Sekretariat Drottninggatan 10^V • Exp.-tid kl. 1—5 • Tel. 200588 • Postgiro 3133

Försvarskommitténs verksamhetsområde

1941 - 1955	Stockholms stad
1955 - 1957	Sammanfaller med Fo 44:s område
1957 - 1963	Omfattar de kommuner som faller inom Stockholms Civilförsvarsområde dvs städerna Stockholm, Nacka, Lidingö, Solna och Sundbyberg samt Saltsjöbadens köping
(1960-07-01	Stockholms Civilförsvarsområde utökas till att omfatta försvarsområdena Fo 44 och Fo 46)
1963-1972	Omfattar de kommuner som efter 1960-07-01 faller inom Stockholms Civilförsvarsområde. Vid årsmötet 1963 beslöts att verksamheten i första hand begränsas till kommuner och samhällen om minst 5000 inv. och med en befolkningstäthet av minst 100 pers/Kvm.
1972-	Omfattar de kommuner som faller inom Stockholms län

Försvarskommitténs expeditiionslokaler

1941-1946	Tillsammans med Centrala Rusthållet på Drottninggatan 10, 5tr
1946-1954	Tillsammans med CFF, Grev Turegatan 2, 4 tr, Stockholm
1954-1957	Tillsammans med Beredskapskommittén i Fo 44:s lokaler, Valhallavägen 117
1957-1987	Tillsammans med Stockholmsområdets Civilförsvarsförbund, Adolf Fredriks kyrkog. 12
1987-1993	Tillsammans med Stockholms läns Civilförsvarsförb. Malmskillnadsgatan 62-64
1993-1997	Tillsammans med Stockholms läns Civilförsvarsförbund, Hornsbruksgatan 28, 5tr,
1997-1999	Tillsammans med Stockholms läns Civilförsvarsförbund, Långholmsgatan 17
1999-2006	Tillsammans med Stockholms Civilförsvarsförbund, Långholmsgatan 21
2006-2008	Tillsammans med Sthlms läns Civilförsvarsförbund, Ekensbergsv. 128, Sundbyberg
2008-2009	Armfeltsgatan 18, Stockholm
2009-2014	c/o kanslichefen Leona Jäger Clarstedt, Kjulauddsvägen 20, 183 60 Täby
2014-	Drottning Victorias Örlogshem, Teatergatan 3, 111 48 Stockholm

Hedersledamöter:

1957-1966	Ragnar Helgesson	1985-1991	Herman Löfgren
1958-1966	Hans Cederholm	1994-	Inger Segelberg
1958-1973	Håkan Jarvin	1997-	Lars Ahlvarsson
1958-1990	Erland Jarvin	1997-	Lars Sköld
1975-1986	Hugo Larsson	2001-2012	Ulla Ölander
1971-2001	Maria Brück	2007-	Kim Åkerman
1978-1984	Nancy Eriksson	2008-	Hendry Andersson
1982-1992	Vivica Spens	2012-	Ingvar Hansson

Stockholms länsförbund för krisberedskap, SLFK, firar i år sitt 75 årsjubileum och kan se tillbaka på en lång och intressant verksamhet i försvarsupplysningens tecken. Inom beteckningen SLFK ryms en organisation vars namn och emblem i likhet med dess verksamhet efter hand omsorgsfullt anpassats till de olika decenniernas förändrade risker och krav. Emellanåt har tveksamma styrelseledamöter ifrågasatt om organisationen överlevt sig själv, när något initiativ inte fallit väl ut. Men gång på gång har man tagit nya tag i förvisningen om att organisationen behövs och att hot- och riskbilder snabbt kan förändras. Hur har då denna verksamhet utvecklats?

Det relativa lugn som rådde i världen efter första världskrigets slut hade avlösts av våldsamma spänningar sedan nazismen kommit till makten i Tyskland. 1930-talet kännetecknades av en alltmer spänd situation i Europa som på eftersommaren 1939 ledde till det andra världskrigets utbrott. Händelserna i april 1940, då våra grannländer Danmark och Norge ockuperades, låg bara ett år tillbaka i tiden och hade fört kriget alldeles inpå våra knutar. Helt naturligt hade denna utveckling utlöst starka reaktioner i vårt land och många krafter hade satts i rörelse för att stärka det svenska folkets vilja att under alla förhållanden försvara landets gränser mot anfall från främmande makt.

Ett påtagligt uttryck för det svenska folkets försvarsvilja var bildandet i juni 1940 av Centralkommittén för det frivilliga försvarsarbetet, CFF, sedermera Centralförbundet Folk och Försvar. I CFF:s verksamhet ingick bl a att lokalt bilda regionala underkommittéer; en del av bakgrunden till SLFK:s tillkomst.

En annan del var samarbetet mellan Föreningen Stockholms Landstormskamrater och Stockholms Landstormsförbund i syfte att under 1940 anordna "Landstormens dag". Som ordförande i organisationskommittén för densamma, tog överståthållare Nothin initiativ till att utvidga Landstormens dag att även omfatta olika grenar av den frivilliga försvarsrörelsen i huvudstaden. Sedan basen för arrangemanget på detta sätt breddats, ändrades namnet till "Frivilliga Försvarets dag" och ägde första gången rum på Skansen. Tankegången att göra denna försvarsdag till ett årligen återkommande arrangemang, ledde fram till bildandet av Lokalkommittén i Stockholm för det frivilliga försvarsarbetet, SLFF.

Starten

Ett första konstituerande sammanträde med SLFF hölls den 19 mars 1941. Ordförande var överståthållaren Torsten Nothin och mötet hölls i överståthållarämbetes sessionsrum. Ett valberedningsutskott utsågs med uppgift att förbereda styrelseval och utarbeta förslag till stadgar. Vid ett sammanträde den 7 maj 1941 fastställdes stadgarna och en styrelse valdes, till en början benämnd arbetsutskott. Kommitténs förste ordförande blev häradshövding Eric Grundén och i övrigt ingick representanter för hemvärnsföreningarna, de frivilliga försvarsorganisationerna, fackliga -, kommersiella- och politiska organisationer samt representanter för organisationer för andlig och fysisk fostran. Redan under det första verksamhetsåret beslöts om ett tillägg till stadgarna: "*Stockholms stad äger genom stadsfullmäktiges presidium utse en medlem i kommittén*".

SLFF:s målsättning liksom dess geografiska och administrativa verksamhetsområde var från början klart avgränsade och framgår av de inledande paragraferna i de första stadgarna:

§ 1. Stockholms lokalkommitté för det frivilliga försvarsarbetet (SLFF) har till uppgift att främja det frivilliga försvarsarbetet inom huvudstaden och att i sådant hänseende dels genom upplysningsverksamhet och propaganda sträva för ökad anslutning till stadens frivilliga försvarsorganisationer, dels ock främja samarbetet mellan de frivilliga försvarsorganisationerna inbördes samt mellan dem och övriga till kommittén anslutna organisationer, allt i syfte att de frivilliga försvarsorganisationerna i händelse av krig skola på bästa sätt kunna göra sin insats till landets försvar.

§ 2. Kommittén är ansluten till Centralkommittén för det frivilliga försvarsarbetet, CFF samt skall i frågor av större betydelse inhämta dess mening och handla i överensstämmelse med dess direktiv. Kommittén skall årligen, senast den 1 maj, till CFF lämna rapport över sin verksamhet.

Efter konstitueringen vidtog omedelbart arbetet med att fastslå kommitténs arbetsuppgifter:

1. Systematiskt utbyte av erfarenheter på det förenings tekniska området.
2. Utgivandet årligen av "Det frivilliga försvarets handbok" innehållande sakuppgifter om Stockholms frivilliga försvarsorganisationer med underavdelningar jämte namn och adressuppgifter å deras ordförande och sekreterare. Boken distribueras i propagandasyfte av de anslutna organisationerna.
3. Förmedling av föredragshållare och filmer till möte och samkväm.
4. Samråd i frågor rörande insamling och propaganda.
5. Erforderligt biträde i de anslutna organisationernas rekryteringsverksamhet.
6. Inrättande av expedition med uppgift att bl.a. lämna allmänheten råd och upplysningar om det frivilliga försvarsarbetet.
7. Arrangerandet av Frivilliga försvarets dag.

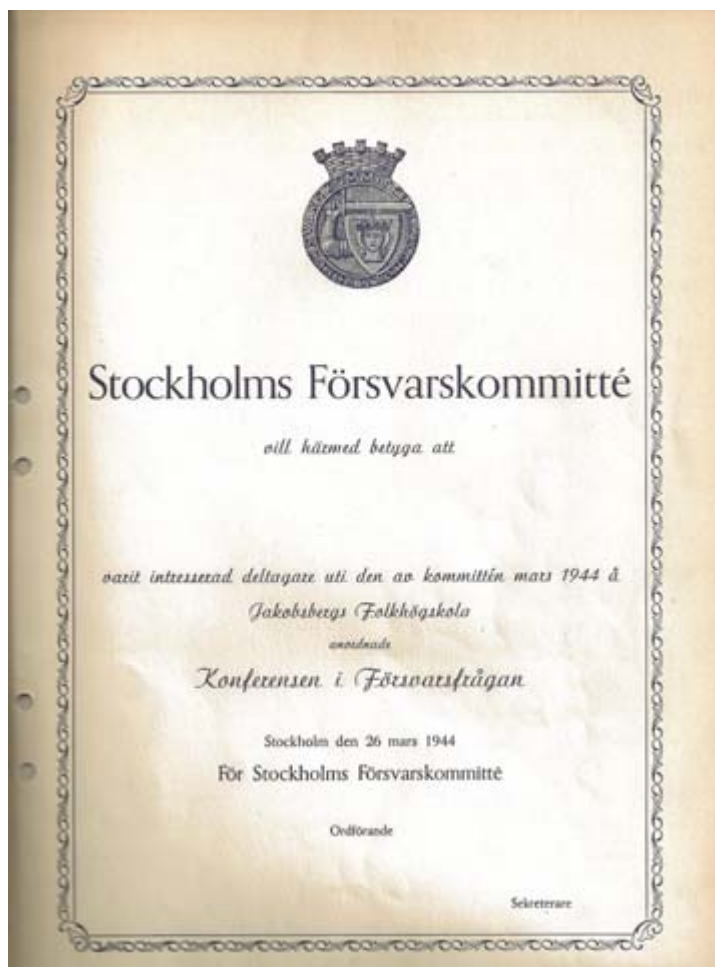
En utgiftsstat föreslogs för expeditions- och distributionskostnader, trycksaker (boken), föredrag och film samt inventarier. Medlemsavgifter, som fördelade efter organisationernas storlek och förmåga, skulle svara för intäkterna, baserades på en omslutning av ca 4000 kr. Sedan grunden lagts för kommitténs verksamhet påbörjade man omedelbart arbetet med att förbereda arrangemangen för Frivilliga försvarets dag. Det första kansliet öppnades i oktober samma år tillsammans med Hemvärnsföreningen och Centrala Rusthållet på Drottninggatan 10, 5 tr. Ett år efter bildandet hade antalet medlemsorganisationer stigit från 26 till 40.

Arbetet med handboken blev med tiden en segdragen historia på grund av svårigheterna att få in uppgifter från organisationerna. Först på hösten 1942 kom arbetet med boken igång för att sedan "med hänsyn till den ekonomiska situationen" åter bli uppskjutet till nästkommande år. Tyvärr finns inget exemplar av handboken bevarat bland förbundets handlingar.

Hur utvecklades Försvarskommittén?

Kommittén kom redan från början att omfattas av en välvillig inställning från såväl civila och militära myndigheter som från allmänhetens sida, även om det också fanns de som uppfattade kommitténs tillkomst som "onödig överorganisation". Värdefullt ekonomiskt stöd erhöles bl a från Försvarsstaben, Stockholms stad, Stiftelsen Stockholms Fasta Försvar, lottakåreerna, Svenska Arbetsgivareföreningen, Konsumtionsföreningen Stockholm med omnejd, Stockholms Köpmannaförbund samt från enskilda personer. Medlemsavgifterna från de anslutna organisationerna liksom allt obetalt och uppoffrande arbete från styrelsen och funktionärer vid olika evenemang inte att förglömma.

Stor möda lades under de kommande åren ner på att skapa kontakter mellan frivilligorganisationerna bl a i form av klubbaftnar och genom att stödja organisationerna i deras rekryteringsarbete. Studie- och kontaktkonferenser blev ett annat verktyg. Varje år anordnades samkväm med intressanta föredrag för medlemsorganisationerna.

Efter förslag från Stockholms lottakårer gjordes en framställning till huvudstadstidningarna om att en gång i veckan införa en spalt för det frivilliga försvarsarbetet, vilket resulterade i att Svenska Dagbladet, Nya Dagligt Allehanda, Social-Demokraten, Stockholmstidningen och Aftonbladet införde försvarsspalter. Dessa publicerades ända fram till år 1949 för att därefter en tid endast förekomma i SvD. Till kommitténs styrelse knöts även en pressombudsman som omvaldes vid varje årsmöte. Vidare prenumererade man på flera av medlemsorganisationernas tidningar.

Kommitténs viktigaste och mest resurskrävande uppgift förblev dock de närmaste åren att anordna "Frivilliga försvarets dag". Ur programmet för 1942 års dag kan man läsa: "Lördagen den 3 okt. kl 19.00 i Humlegården med tal, musik och illumination samt kl 21.00 i Stadshuset där soaré och dans ordnas. Entré kr 1:- Söndagen den 4 okt. kl 13.00 i Humlegården och Kungsträdgården korum och kl 14.00 på Skansen förbimarsch av frivilliga försvarsorganisationer för H.K.H Hertigen av Västerbotten samt tal av H.K.H. Biljetter till Stadshuset översänds till samtliga till Kommittén anslutna organisationer för försäljning."

Samma år instiftades en "minnespeng att utdelas till person som nedlagt flerårigt eller annars förtjänstfullt arbete å eller och visat synnerligt intresse för främjandet av Frivilliga Försvarets Dag i Stockholm. Belöningstecknet utdelas under formen av jetong eller medalj i brons, silver och guld". Utseendet hade godkänts av Riksheraldikerämbetet och arbetsutskottets presidium utgjorde förslagskommitté. Sporrong & Co utsågs till leverantör och man passade samtidigt på att beställa 5000 nålar till Försvarsdagen 1943, "detta särskilt med hänsyn till den kommande bristen på metall."

H.K.H Prins Gustav Adolf blev den förste mottagaren av kommitténs guldmedalj för främjandet av Frivilliga försvarets dag vilken delades ut i november 1942 vid en uppvaktning på Haga slott. Övriga belöningstecken delades ut i samma månad på Piperska Muren i samband med ett samkväm för medlemsorganisationernas styrelser och särskilt inbjudna, varvid majoren F Haquinius höll ett föredrag med titeln "De frivilliga försvarsorganisationernas framtida ställning".

Försvarskommitténs arbete hade vid tiden för årsmötet 1943 börjat finna sin form och en förenkling av kommitténs namn och en samtidig översyn av stadgarna framstod som nödvändig. Detta blev också årsmötets beslut och Kommitténs namn var således fr o m nu STOCKHOLMS FÖRSVARSKOMMITTÉ, SFK. Härmed exempel på ett prydligt handskrivet årsbokslut:

I årsberättelsen kunde man bl a läsa: "Arbetet för det kommande verksamhetsåret har redan till vissa delar börjat planläggas, och med hänsyn till det för vårt land alltjämt så riskfyllda militärpolitiska läget, kommer detsamma sannolikt att bliva alltmera aktiviserat", en målande beskrivning av samtidens oro som skulle återkomma i många årsberättelser. Till generalsekreteraren i Centralkommittén framförde man samma år sina synpunkter på "De Hemortsförsvarsakkunnigas betänkande" i de delar som berörde kommitténs verksamhet.

I protokollet från årsmötet 1944 står följande att läsa beträffande Försvarsdagen 1943: "Stor uppmärksamhet i staden väckte därvid den 25 september Hemvärnets högvakt, då för första gången avlösningen marscherade till Kungl.

STOCKHOLMS LOKALKOMMITTÉ
FÖR DET FRIVILLIGA FÖRSVARSAARBETET

Bokslutet pr 31/12. 1942.

Vinst - & Förtärad konto.

Förtärad:	Vinst:
Löner	1278.88
Ljor	325.51
Porto m. m.	429.96
Trycksaker	18.26
Div. utgifter	66.30
Sammantalen	530.91
Representation	40.20
Reklamationer	470.-
Andr. vinst	1540.05
Kronor	4660.06

Utgående	Delaus konto
Hjelpånga	Skulder:
Postkost	Kapitalkonto
Förbruk	Kassa
Kronor	Kronor

Staten 2. 15/2. 1943.
V. Jansson

Slottet över Södra stadsdelen, nämligen via Hornsgatan-Slussen-Skeppsbron, samt stafettlöpning med start vid Kungl. Krigsskolan å Karlberg och bana genom Stockholms centrala delar, ävensom de instruktiva utställningar som ordnats av Luftskyddsförbundet och Luftvärnsföreningen. Hans Majestät Konungen hedrade den 26 september Försvardagens stolta högtidlighet på Borggården med sin närvaro. Konungen lät under Försvardagen framföra sitt tack till dem som deltagit i det frivilliga försvarsarbetet för deras värdefulla insats i det älskade Fosterlandets tjänst. Biskop Manfred Björkquist höll en manande och väckande betraktelse”.

Behov förelåg att på olika sätt hedra de personer som nedlagt mångårigt, förtjänstfullt arbete inom den frivilliga försvarsrörelsen i Stockholm. Man instiftade därför 1944 Stockholms Försvarskommittés förtjänstmedalj i guld, silver och brons, d v s den förtjänstmedalj som ännu idag är SLFK:S kännetecken på erkänsla för mångåriga nedlagda arbetsinsatser. En medaljnämnd utsågs bestående av ordförande, vice ordförande, sekreterare och kassaförvaltare. Medaljerna delades första gången ut på Försvardagen 1944.

Försvardagen påföljande år 1945 hade begränsats till endast en dag, söndagen den 23 september. Anordnare var förutom Försvarskommittén även Försvarsstaben och Centralkommittén för det frivilliga försvarsarbetet, CFF. Festligheter med högtidstal och andaktsstund hölls på Medborgarplatsen under medverkan av representanter från Försvarsstaben och Försvarskommittén samt fältpastor. Frivilliga försvarsorganisationer medverkade liksom fackliga och politiska medlemsorganisationer. På Ladugårdsgärde ställde Försvarsmakten ut modern krigsmateriel och marinens fartyg var förlagda till Strandvägen och Stadsgården. Kl 15.00 på Ladugårdsgärde vidtog defileringsparaden förbi Hans Majestät Konungen och dagen avslutade kl 18.00 på Skansen med tal av försvarsministern jämte uppträdande av Frivilliga Fältpastorkåren.

CFF hade under förberedelserna uttryckligen framfört önskemål om att Försvardagen skulle utformas så att detsamma "blir verkligt anslående och omfattande".

Samtidigt ändrades namnet på försvardagen (benämningen "frivilliga" togs bort) till enbart "Försvarets dag". Det visade sig senare att Försvardagen för första gången gick med visst underskott trots försäljning av försvarsnålar, brevkort och programhäften mm.

Efter krigsslutet

Påfallande är hur krigsårens verksamhet och tänkande kom att präglade Försvarskommitténs arbete även åren efter krigsslutet, dock i något modifierad form. Man tog sin uppgift att "främja det frivilliga försvarsarbetet inom huvudstaden" på stort allvar och verksamheten kom nu att domineras av det fortsatta propagandaarbetet för det frivilliga försvarsarbetet. Ett mödosamt arbete med att behålla de gamla medlemsorganisationerna och samtidigt rekrytera nya vidtog. En särskild kommitté tillsattes 1948 för att om möjligt värva nya medlemsorganisationer till Försvarskommittén. Antalet medlemmar (förbund, föreningar, kårer etc) hölls sig efter krigsslutet genomgående till ca 30 organisationer. Följande myndigheter var representerade utöver Stockholms stad: Överkommandantskapet i Stockholm, Chefen för Ostkustens marindistrikt, Chefen för Kungl. Svea flygflottilj, Hemvärnsbefälhavaren i Stockholm, Luftskyddschefen i Stockholm, Brandchefen i Stockholm.

1945

Stockholms stad. Medlemslista 1946

Frivilliga försvarsorganisationer:

Bromma Lottakår
Bromma hemvärns rusthåll
Frivilliga automobilkåren
Föreningen Stockholms fasta försvar
Föreningen Stockholms landstormskamrater
Stockholms befälsutbildningsförbund
Stockholms kvinnoberedskap
Stockholms lottakår
Stockholmsområdets luftskyddsförbund
Stockholms luftvärnsförening
Stockholms marinlottakår
Stockholms skytteförbund
Stockholms södra hemvärnsförening
Stockholms västra hemvärnsförening
Stockholms östra hemvärnsförening.

Politiska organisationer:

Stockholmsdistriktet av PFU
Stockholms stads SLU-avdelning
Ungevenskarna i Stockholm.

Fackliga organisationer:

Försvarets civila tjänstemannaförbund
Stockholms fackliga centralorganisation
Stockholmstraktens ortsförbund av RLF
Svenska arbetsgivareföreningen.

Kommersiella organisationer:

Konsumtionsföreningen Stockholm med omnejd
Stockholms Detaljistförbund
Stockholms stads hantverksförening.

Organisationer för andliga och fysisk fostran:

Skidförbundets Stockholmskommitté
Stockholms Idrottsförbund
Stockholms scoutdistrikt av Sveriges scoutförbund
Stockholms studentkårers förbundsstyrelse.

Följande myndigheter äro representerade:

Överkommandantskapet i Stockholm
Chefen för Ostkustens marindistrikt
Chefen för Kungl. Svea flygflottilj
Hemvärnsbefälhavaren i Stockholm
Luftskyddschefen i Stockholm
Brandchefen i Stockholm.

Ragnar Helgesson

Ordförande.

i Stockholm, Civilförsvarschefen i Stockholm samt Brandchefen i Stockholm.

Genom ett erbjudande från huvudorganisationen CFF, kunde Försvarskommittén fr o m 1946 disponera en lokal med skrivhjälp på Grev Turegatan 2, varigenom enligt egen utsago *"ett effektivt expeditionsarbete åstadkommes. Upplýsningstjänsten till allmänheten skötes härigenom även på ett utomordentligt sätt"*.

Hemvärnet med flera frivilliga försvarsorganisationer var i behov av ekonomiskt bidrag för sin fortsatta verksamhet och man uppvaktade bl a Kommendanten i Stockholm med önskemål om hjälp för dessa. Inte heller den egna ekonomin var säkerställd och man ansökte återkommande för egen räkning om ekonomiskt bidrag från Försvarsstaben och från Stiftelsen för Stockholms Fasta Försvar och uppvaktade även Stockholms stad i samma syfte. Den årliga omslutningen höll sig stadigt kring ett belopp av kr 4000:-.

Med hänsyn till efterkrigströttheten beslöt man att låta *"Försvarsdagen stå över från 1946 till 1949"*. I stället bidrog kommittén vid något tillfälle till anordnandet av en utställning och demonstration av modern krigsmateriel. 1949 tillsattes ett mindre arbetsutskott för att tillsammans med representanter för Försvarsmakten i god tid planera för en ny Försvarets dag 1950. Detta till trots visade det sig även denna gång omöjligt att genomföra evenemanget, varpå man beslöt att ytterligare skjuta på verkställandet.

I årsberättelsen från 1949 kan man läsa: *"Kommitténs verksamhet har alltmer kommit att koncentreras till studie- och kontaktkonferenser med olika organisationer och samhällsgrupper"*. Huvudsyftet var att sprida kännedom om och fördjupa intresset för aktuella försvarsfrågor, så även frågor som rörde vårt riksförsvar. Dagens båtkonferenser har således en föregångare i de konferenser för försvarsstaben, civilförsvaret och medlemsorganisationerna som SFK redan vid tiden för krigsslutet erbjöd sina medlemsorganisationer och till vilka även pressen inviterades. Uppgiften att vara ett samarbetsorgan mellan de frivilliga försvarsorganisationerna övertogs så småningom av det på initiativ av Kommendanten för Stockholm, överste von Stedingk, bildade representantskapet inom Fo 44. En utförlig redovisning av Försvarskommitténs olika konferenser och aktiviteter medföljer som bilaga 2.

Vid årsmötena 1948 och 1949 godkändes vissa ändringar i stadgarna som främst berörde arbetsutskottets sammansättning och arbetssätt samt medaljnämndens sammansättning. Arbetsutskottet hade alltsedan starten varit det verkställande organet och skulle så förbli för lång tid framöver. SFK:s medaljer hade visat sig vara mycket eftertraktade och nämnden som nu utgjordes av ordf., v. ordf. sek. skattmästare och ytterligare en ledamot, hade ett styvt arbete med att granska och bevilja/avslå de av medlemsorganisationerna sökta förtjänsttecknen. Ett detaljerat reglemente för utdelande av Försvarskommitténs förtjänstmedalj antogs vid Kommitténs 10-årsjubileum 1951 på restaurang Gillet.

Som kuriosa kan följande nämnas, saxat ur ett protokoll från januari 1946: *"Föredrogs skrivelse från Kungl. Armémuseum. vari framställan gjordes att till Armémuseum f v b till Amerikanska staten, måtte överlämnas Försvarskommitténs medaljer, som bevis på tacksamhet för välvilja som visats Armémuseum från Amerikanska statens sida i och med överlämnandet av Amerikanska medaljer vilka få bäras till uniform. Kommittén beviljade denna framställan och överlämnar sålunda dess medaljer i guld, silver och brons."*

I årsmötena, som de första åren förlades till CFF:s lokaler på Grev Turegatan, deltog fram till och med 1950 enbart styrelse och revisorer. Med början från jubileumsåret 1951, blev de emellertid alltmer välbesökta och förlades som regel till någon större restaurangs festvåning. De senare åren vidtog ett föredrag i någon angelägen försvarsfråga efter avklarad möte, varefter man gemensamt satte sig till bords. Som exempel på föredragens innehåll kan nämnas *"Strategiska och militärpolitiska synpunkter på Sveriges läge i händelse av ett storkrig"* och *"De nya synpunkterna på utrymning av Stor-Stockholm"*.

1950

50-talet – en tid av förändring

1952 utkom Civilförsvarsstyrelsen med broschyren *"Om kriget kommer"* och Radiotjänst avsåg att arrangera fyra föredrag för att popularisera dess innehåll. CFF utfäste ett ekonomiskt bidrag till Försvarskommittén för varje konferens som kommittén anordnade utifrån broschyrens innehåll. Samtidigt tog man även kontakt med Stockholms skolor för att upplysningssvägen intressera ungdomar för försvarsfrågorna.

Tidningspressen ställde sig försiktigt positiv till visst samarbete och återinförande av försvarspaltrarna sedan representanter för Försvarsmakten uppvaktat respektive chefredaktörer. Detta varade emellertid bara något år, därefter falnade intresset och upplysningsbehovet till allmänheten kunde enbart tillgodoses genom Svenska Dagbladet.

Försvarsdagen i den mer lokala bemärkelsen genomfördes den 18 maj 1952 på Gärdet och då gemensamt med Stockholms Befälsutbildningsförbund och i sam-

verkan med Djurgårdsmässan. Det blev en mycket omfattande försvarsdag såväl beträffande utställningar av försvarsmateriel som militära uppvisningar av olika slag, ett militärt jätteevenemang enligt årsberättelsen. Tyvärr var vädret dåligt och evenemanget gick med ett rejält underskott på kr 13 311:-, vikt fick täckas med av Stockholms stad lämnade garantimedel.

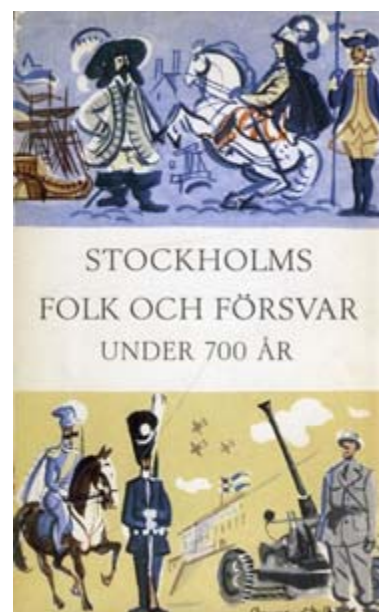
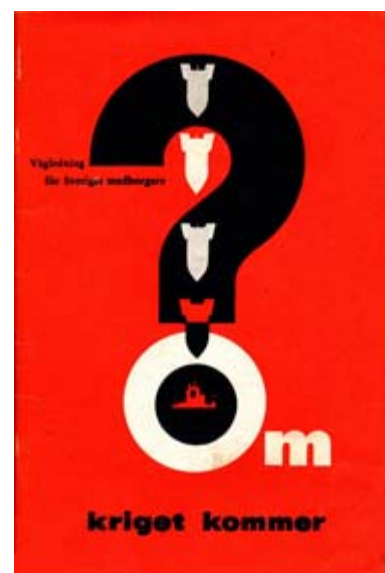
Man började nu planera för deltagandet i Stockholms 700-årsfirande och 1953 års "Frivilliga försvarets dag" vilken skulle äga rum den 13 september - i samband med avslutningsfestligheterna för 700-årsfirandet. Medlemsorganisationerna medverkade 7/6 -16/6 i en omfattande utställning på Skeppsholmen som anordnades gemensamt med marinen och där H. M. Konungen var utställningens höge beskyddare. Boken "Stockholms folk och försvar under 700 år" på 160 sidor och rikt illustrerad försåldes genom frivilligorganisationerna. Utställningsveckan gynnades av vackert väder och stor publikanslutning och gav ett betydande ekonomiskt överskott vilket senare fördelades bland de medverkande.

På Försvarsdagen, 700-årsfirandets avslutningsdag den 13 september, svarade Försvarskommittén tillsammans med Svenska Dagbladet för eftermiddagens arrangemang i Kungsträdgården under mottot "VI VÄRNAR STOCKHOLM". Parken var i det vackra vädret fylld av intresserade åskådare som fick ta del av frivilligorganisationernas utställningar och program och där Lottornas musikkår utgjorde ett uppskattat inslag. Försvarsdagen lämnade ett ekonomiskt överskott som också det fördelades mellan de deltagande organisationerna.

Försvarskommittén ingick fr o m 1953 som medlem i den nystartade Beredskapskommittén i Stockholm, vars uppgift det var att rekrytera kvinnor till det totala försvaret. Antalet medlemsföreningar i Försvarskommittén växte underhand och man bedrev ett omfattande rekryteringsarbete. Årsberättelserna vittnar om att avgifterna betalades på ett mycket tillfredsställande sätt. Kommitténs arbete kom dock att ständigt hämmas av bristen på medel, varför man i början på 50-talet bl a uppvaktade oljebolagen med förfrågan om bidrag. Senare skulle även borgarrådet Helge Berglund och SFF uppvaktas i samma ärende. Kommittén erhöll regelbundet bidrag från Stockholms Fasta Försvar och ekonomin kom från mitten på 50-talet att stabiliseras alltmer. Man framhöll särskilt det utomordentligt goda och givande samarbete som ägde rum mellan Fo-staben och SFK.

"Moderorganisationen" CFF var vid denna tid (1953/54) i akut behov av större lokaler varför SFK ombads söka efter en ny expeditionslokal. Problemet löstes med välvillig hjälp från Kommendanten för Stockholm och man kunde nu flytta till Valhallavägen 117 till hyresfria lokaler gemensamma för Beredskapskommittén för Stockholm och SFK. Man beslöt då försöka samordna Beredskapskommitténs kontorsarbete med SFK:s. Ett skriviträde anställdes mot en kontantlön av kr 300:-/månad med en tjänstgöringstid av 4 timmar/dag. Beredskapskommittén förklarade sig beredd att ta en del av kostnaden för biträdet samt för en del smärre kontorskostnader.

Den informationsverksamhet, som i begränsad skala inletts redan under krigsåren, kom under efterkrigstiden att få en betydligt större omfattning. SFK inbjöd under denna tid till inte mindre än 22 försvarskonferenser i vilka representanter för vitt skilda organisationer och samhällsgrupper deltog. Bland dessa kan nämnas olika politiska organisationer, fackliga arbetar- och tjänstemannaorganisationer, bildningsorganisationer, kvinno-

organisationer och givetvis de egna medlemsorganisationerna. Som exempel härpå kan nämnas den kontaktkonferens som SFK I samverkan med Danderyds Civilförsvarsförening anordnade 1954, där "Aktuella totalförsvarsproblem" och "Totalförsvarets krav på individ och samhälle" var några av samlingsrubrikerna. Kommunrepresentanter för Danderyd, Stocksund, Sollentuna och Täby, jämte politiska, fackliga och kommersiella organisationer var inbjudna. Fo-befälhavaren deltog i konferensen som var mycket välbesökt. Man kan möjligen gissa att Danderydskonferensen indirekt bidrog till den flygande starten för de populära kommunkonferenserna som sedan pågick ända fram till millennieskiftet.

1955

Många och långa diskussioner, inte minst om ekonomin, föregick 1956 års "Frivilliga försvarets dag" den 22 och 23 september. Bevarade skrivelser och protokoll ger en god insyn i det omfattande planeringsarbetet. Uppvisningar, tävlingar och övningar ägde rum på Medborgarplatsen, Mosebacke torg, Gärdet, Järvafältet, Kaknäs skjutbanor med flera platser och fem musikkåror turades om att spela på större samlingsplatser runt om i Stockholm med omnejd. Stockholms Luftvärnsförening hade mycket omfattande program på Medborgarplatsen och Mosebacke torg medan Svenska Brukshundklubben hade uppvisningar och tävlingar på Järvafältet. Lördagens festligheter på Gärdet innehöll följande punkter: Musik av FBU och lottorna, Avlämning, Parad för fanan, Anförande av SKF:s ordförande, Korum, Högtidstal av rikslottachefen och som avslutning framfördes Wilhelm Stenhammars "Sverige" av en operasångare. Vid en i detalj planerad stridsövning medverkade en mängd frivilligorganisationer. Pressen, Sveriges Radio och SF-journalen deltog. Försvarsdagen beräknades kosta SFK ca kr 7 900:-. En bleknad men ändå läsbar uppställning av intäkterna/kostnaderna bifogas som bilaga 4.

Vid årsmötet 1955 beslutades om vissa stadgeändringar främst rörande styrelsens och arbetsutskottets sammansättning och mandattid samt om hur ärendelistan för årsmötet skulle utformas. En stadgekommitté på tre personer tillsattes senare med uppgift att inkomma med förslag på reviderade stadgar. Förslaget skulle behandlas vid 1957 års årsmöte.

Samtidigt fördes diskussioner rörande omfattningen på Försvarskommitténs verksamhetsområde.

Sedan en tremannadelegation diskuterat frågan med CFF, beslöt Au förorda att i det nya stadgeförslaget "SFK:s verksamhetsområde skall vara Stockholms civilförsvarsområde.

En ny epok

Om man vill karaktärisera SFK:s verksamhet under de ovan nämnda tidsperioderna på något sätt, kan man säga att Kommittén under krigsåren följde upp tankegången om att årligen arrangera "Frivilliga Försvarets dag" och i övrigt huvudsakligen fungerade som stödorgan till de frivilliga försvarsföreningarna. Försvarsdagarna tycks ha syftat till att ge allmänheten en bild av de frivilliga försvarsorganisationernas insatser i vårt samlade försvar. Det krävdes mycken tid och möda av Kommittén att genomföra dessa och det därmed förknippade organisationsarbetet.

Efterkrigstiden kännetecknas framför allt av ett stort antal kontaktkonferenser, enstaka Försvarsdagar samt försvarsutställningen med marinen och arrangemangen i Kungsträdgården i samband med festligheterna kring firandet av Stockholms 700-årsjubileum. Bland de medverkande förekommer av naturliga skäl ett stort antal framstående företrädare för vår försvarsmakt men även andra framträdande personer i vårt samhälle, däribland även regeringsmedlemmar.

Den vid 1957 års årsmöte ändrade målsättningen för Försvarskommittén kan bäst klargöras genom §§1 och 2 i stadgarna:

§ 1: Mom 1. Stockholms Försvarskommitté(SFK), som är en lokal samarbetsorganisation för frivilligt försvarsarbete, har till ändamål att inom sitt verksamhetsområde medverka till stärkande av landets värnkraft.

Mom 2. Kommitténs arbetsuppgifter äro därvid att:

- bedriva upplysningsverksamhet i försvarsfrågor
- underlätta de frivilliga försvarsorganisationernas arbete och rekrytering främst genom
- söka ernå ökad förståelse för deras för riksförsvaret livsviktiga uppgifter ävensom
- stärka kontakten mellan de frivilliga försvarsorganisationerna och ideella, fackliga och ekonomiska organisationer inom kommitténs verksamhetsområde.

Mom 3. Kommitténs verksamhetsområde omfattar de kommuner, som falla inom Stockholms Civilförsvarsområde.

§2: Kommittén bedriver sin verksamhet i samråd med Centralförbundet för Folk och Försvar (CFF) och representantskapet för Stockholms Försvarsområdes frivilliga försvarsorganisationer, (RFO) Fo 44.

Man kan i arbetsuppgifterna konstatera en starkare koppling till riksförsvaret samtidigt som kopplingen till Centralförbundet Folk och Försvar blir svagare. Man ansåg vidare att verksamhetsområdet på grund av de vidgade uppgifterna behövde beskäras från att en tid har omfattat hela Fo-området.

Det är idag lätt att glömma att tidningarna vid denna tid dagligen rapporterade från olika krig och kriser, vissa på så långt avstånd som Koreakriget 1953 och Suezkrisen 1956, andra betydligt närmare Sverige som händelserna bakom Järnridån. Västvärlden förfärades över inmarschen i Ungern 1956. Från CFF:s håll framhölls vikten av upplysningsverksamhet då det gäller det psykologiska och totala försvaret samt att erfarenheten visat att intresset måste riktas mot hembygden. I syfte att föra ut upplysning om försvarsfrågor till en större målgrupp, inleddes nu en period av regionala kontakt- och informationskonferenser. Som framgår av antalet deltagare i de tidigare genomförda konferenserna, tycks själva formen ha varit ett bra sätt för förmedling av information och de populära CFF-konferenserna "Om kriget kommer till vår bygd" fick bilda mönster för dessa. Se bilaga 3.

Konferenserna skulle omfatta en eller flera stadsdelar inom Stockholm alternativt en kommun eller stad inom den övriga delen av kommitténs verksamhetsområde. Nu inleddes förhandlingar med Stockholms stad och övriga kommuner för att lägga fast innehållet och de ekonomiska villkoren för konferenserna. Under perioden 1957-1965 anordnades arton sådana konferenser på temat "Om kriget kommer" ... varav tretton i Stockholm och vardera en i Nacka, Solna, Sundbyberg, Lidingö och Saltsjöbaden. Personliga inbjudningar gick ut till myndigheter, organisationer, institutioner, företag och namngivna personer och uppslutningen blev som regel mycket stor. Informationskonferenserna vände sig även till allmänheten på ett annat sätt än tidigare och ordnades alltid i samverkan med kommunala myndigheter. Programmen innehöll genomgående föredrag, scener och film som belyste vårt totala försvar eller delar därav och avslutades som regel av en kommunal företrädare. Därutöver anordnades kontaktkonferenser som riktade sig till en viss grupp människor. Då konferensverksamheten betraktades som ett värdefullt inslag i försvarsupplysningen var det också möjligt att få framstående föreläsare att ställa upp.

<p>NACKA STAD anordnar i samverkan med Stockholms försvarskommitté en informationskonferens på temat</p> <p>Om kriget kommer till vår bygd</p> <p>i Sickla skola onsdagen den 27 november 1957 enligt nedanstående program:</p> <p>Kl 18.45—19.00 Samling (musik av Nacka musikskola)</p> <p>19.00 Konferensen öppnas av stadsfullmäktiges ordf. överlärare Eric O. Jansson</p> <p>Världen, vi och vårt försvar (föredrag av överste Claës Peyron)</p> <p>Filmen "Vi vill, Vi kan, Vi skall" (behandlar vårt totalförsvar)</p> <p>Kaffeservering (samtliga är stadens gäster)</p> <p>"Hur skall vi försvara vår bygd" (estradsamtal mellan representanter för Nacka stads totalförsvar)</p> <p>"Om kriget kommer till ditt hem" (scen spelad av personer från Nacka)</p> <p>Omkring 22.00 Konferensen avslutas av stadsfullmäktiges ordförande</p> <p>Konferensledare: förutvarande rikshemvärnschefen Gunnar Brinck</p>	<p><i>Till konferensen inbjudes härmed</i></p> <hr/> <p>Nacka i november 1957 <i>Olle Gestblom Eric O. Jansson</i></p> <p>Till konferensen har inbjudits representanter för myndigheter, företag, föreningar och sammanslutningar av ideell, facklig, ekonomisk och politisk natur i Nacka stad.</p> <p>Denna inbjudan torde benäget medföras och uppvisas vid ingången.</p>
---	---

Från den första kommunkonferensen i Nacka finns en del skriftväxling och annat material bevarat.

En detaljerad utskickslista innehållande namn- och adressuppgifter till personer av betydelse inom stadens näringsliv, fastighetsägareföreningar, idrottsföreningar, politiska föreningar, kyrkliga syföreningar, föreningar för sång och musik, ungdomsföreningar m fl inalles ett 60-tal organisationer, vittnar om vilken betydelse man tillmätte frågan. Ett bevarat manuskript till estradsamtalet "Hur skall vi försvara vår bygd?", avsett att belysa förhållandena i Nacka, ger många inblickar i dåtidens försvarsplanering och fungerade säkert väl som information till åhörarna.

Från en senare konferens finns manuskriptet till sketchen "Om kriget kommer till ditt hem" bevarad. I regel genomfördes den av lokala amatörer från något studieförbund eller teatergrupp och illustrerade vilka problem civilbefolkningen förväntades bli ställd inför, särskilt om några i familjen var engagerade i någon frivilligrörelse. En av replikerna löd: "Ja, men sen är det frågan om var Ulla får bo under krig. Hon arbetar ju vid ett krigsviktigt verk. Personal vid krigsviktiga verk ska antingen bo i skyddsrum vid företaget, om det går, annars i andra skyddsrum. En del får kanske bo långt utanför stan' och måste resa ut och in, men det är nödvändigt om dom ska få större trygghet mot luftanfall än vad man har så här pass nära Stockholms centrum. En vätebomb därinne kan ju få svåra verkningar också här, men inte ett par mil längre ut från stan".

Från oktober 1958 kommer vidstående skiss inlämnad vid en informationskonferens för de boende i Katarina och Sofia församlingar från någon inom SSU-Katarina. Uppfattningen om atombombens verkningar skilde sig ganska mycket från dagens och frågan om kärnvapen förekom av och till som föreläsningstema

SÅ HÄR FRÅGAR SSU-KATARINA:

Kan vi skydda oss mot atombombsprov i Sverige?

Går det att prova atomvapen i Sverige?

Enligt ÖB är atombombsprovets strålningsrisk lika ofarlig som en självlysande klockas strålning.

KAN VI FÅ SVAR PÅ DETTA HÄR IKVÄLL!

Ännu överlevande.

Vad hände i övrigt under denna tid i Försvarskommittén?

Medaljnämnd

Vid styrelsemöte 1957-06-05 beslöts att AU jämte styrelsens ordförande skulle fungera som medaljnämnd. I februari 1958 beslöts vidare "att av tilldelade medaljer endast guldmedaljer skall utdelas på årsmötet samt att övriga medaljer skall tillställas resp. organisationer i anslutning till deras årsmöte". Nytt medaljreglemente antogs vid årsmötet 1959 vari bl a statuerades att "antalet förtjänstmedaljer som årligen får disponeras icke är begränsat men i regel icke bör överstiga 3 guldmedaljer, 15 silvermedaljer och 30 bronsmedaljer".

Ungdomsverksamhet

Redan tidigare hade kommittén diskuterat hur man bäst kunde intressera ungdomar för försvarsfrågan. Under 1957 lades åtskillig möda ner på att försöka rekrytera ungdomsorganisationer till SFK. Då länsvisa ungdomskommittéer med helt självständiga arbetsvillkor redan fanns organiserade under CFF och dessa vanligtvis ordnade egna konferenser och möten, tycks frågan inte ha väckt någon större entusiasm. Visst samarbete tycks dock ha kommit till stånd via SFK:s försvarskonferenser.

STOCKHOLMS FÖRSVARSKOMMITTÉ

Samarbetsorganisation för upplysningsverksamhet i försvarsfrågor

Adolf Fredriks kyrkogata 12^{II}
Telefon: 11 85 31, 21 05 05, 21 77 03
Postgata 31 33

Stockholm den 3 juni 1958

A.u. - sammanträde

Au inom Stockholms Försvarskommitté sammanträder tisdagen den 17 juni 1958 kl. 19.30 på kansliet Adolf Fredriks kyrkogata 12.

Till behandling föreligger bl a
Planläggning av kommande försvarskonferenser
Reglemente för medaljutdelning
Propaganda för nya medlemmar.

Högaktningsfullt
STOCKHOLMS FÖRSVARSKOMMITTÉ

Sven S. Söderholm
Sekreterare

Utrymningsövning av skolbarn i Spånga
Foto: TFSC (Tidskrift för Sveriges Civilförsvar)

Forts. Vad hände i övrigt under denna tid i Försvarskommittén?

Hedersledamöter

Ragnar Helgesson, Håkan Jarvin, Erland Jarvin och Hans Cederholm, som samtliga med stora personliga insatser drivit kommitténs arbete framåt, lämnade SFK vid årsmötet 1957 och utnämndes därefter till kommitténs första hedersledamöter.

Nya expeditionslokaler.

Ändrade dispositioner för Fo 44:s lokaler på Valhallavägen 117 föranledde kommittén att 1957 flytta till lokaler på Adolf Fredriks kyrkogata 12. Lokalerna disponerades av Stockholmsområdets civilförsvarsförbund. SFK fick där även fick tillgång till skrivhjälp. Kostnad 1800/år.

Medlemskader

steg från 39 organisationer 1957 till 45 st år 1960 och bestod av representanter för närbesläktade sammanslutningar, befälsutbildning, civilförsvar, hemvärn, lottor, skytte samt ideella-, fackliga-, ekonomiska och övriga organisationer.

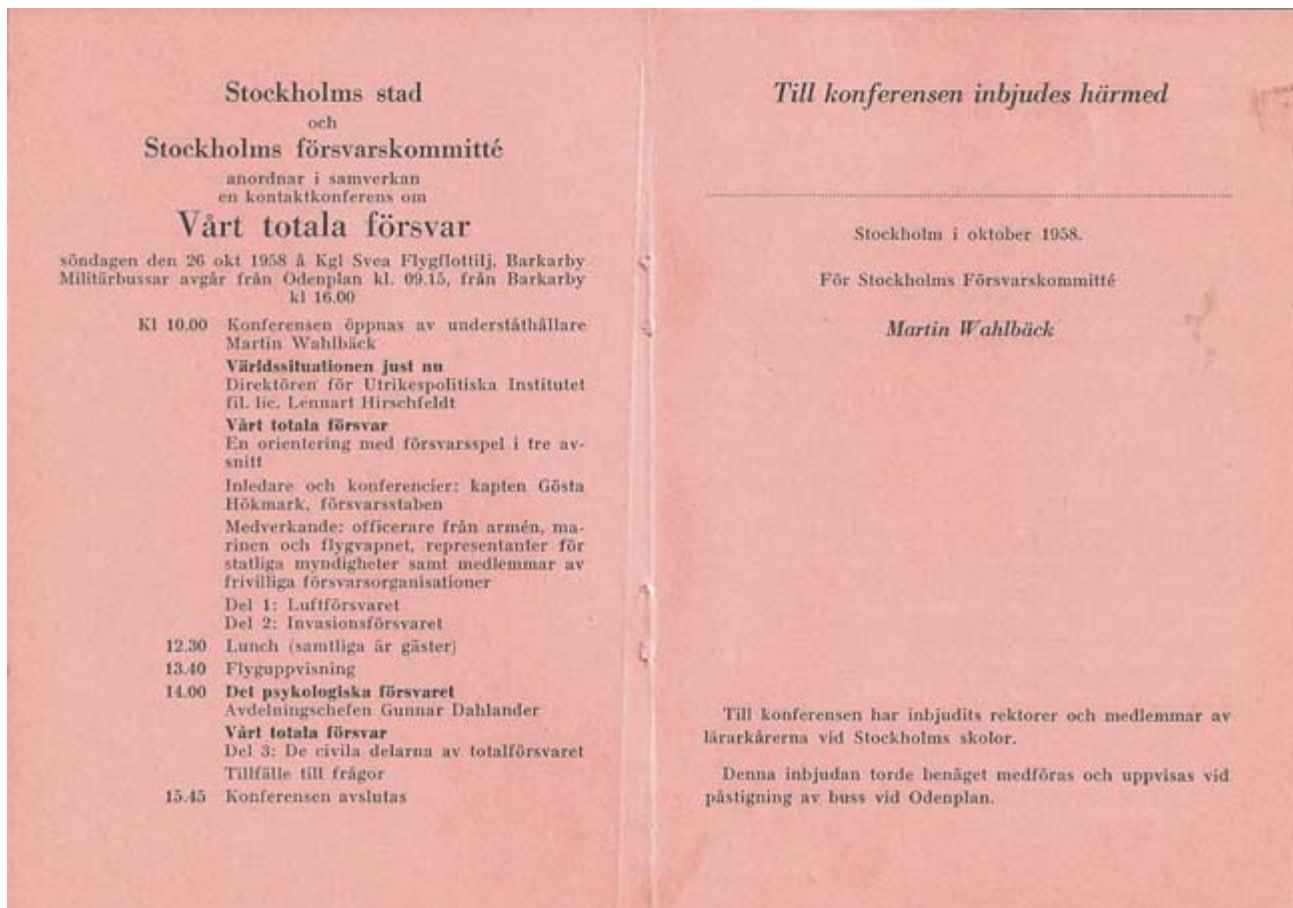
Årsmötena

var som tidigare nämnts välbesökta. De tilldrog sig i regel på någon festvåning och samlade allt mellan 40 till 60 deltagare. Ett intressant föredrag i någon aktuell fråga kompletterade alltid agendan. SFK utsåg årligen ombud till representantskapet inom Fo 44 och representant i Stiftelsen Stockholms Fasta Försvar.

Verksamheten

finansierades i huvudsak genom medlemsavgifter, bidrag från Stockholms Fasta Försvar, gåvor och räntor. Omslutningen varierade men höll sig ett vanligt år kring kr 5000:-. Kostnaderna (hyran mm) för konferenserna bestreds i regel av respektive värdkommun.

För 1958 anordnades tre informationskonferenser i Hägersten, Katarina-Sofia och Vällingby. Frivilligorganisationerna, som därvid fick tillfälle att bedriva rekrytering, erhöll på detta sätt många nya medlemmar. Därutöver anordnades även en kontaktkonferens för Stockholms skolor, se nästa sida. Konferensen blev en stor framgång, inte minst tack vare flyguppvisningen, och besöktes av omkring 200 lärare från Stockholms skolor. Av årsberättelsen framgår att SFK kände stor tacksamhet gentemot Stockholms stad, F 8, Fo 44, Försvarsstaben och de lottaorganisationer som hjälpt till med serveringen vid konferenserna, för deras värdefulla insatser.

Som framgår av bilagorna hade konferensverksamheten vid ingången till 1959 tagit ordentlig fart och året präglades av intensivt arbete i syfte att förbättra verksamheten på flera plan och se över ekonomin. Den tidigare något "slumpmässiga" planeringen ersattes av en genomarbetad områdesindelning där stadsdelarna och församlingarna sammanfördes i 12 konferensområden med en beräknad omloppstid för konferenserna av 5 år. Planering på längre sikt borde med hänsyn till den snabba utvecklingen inom totalförsvaret f n inte övervägas, ansåg man. Varningstecken hade även kommit att området med början 1 juni 1960 skulle komma att utökas med ett antal kommuner till följd av den nya civilförsvarlagen. En långtidsprognos borde utarbetas över kostnaderna för konferensverksamheten för att förmå eventuella bidragsgivare, främst Stiftelsen Stockholms Fasta försvar, att satsa. Man diskuterade att, där så var möjligt, inbjuda företag och industrier som låg inom konferensområdet och anhålla om bidrag till verksamheten. AU fick i uppdrag "att kontakta medlemsorganisationerna med hänvisning till den intensifierade verksamheten och det sjunkande penningvärdet att anhålla om höjning av dessas bidrag till kommittén". Styrelsens protokoll sändes fortsättningsvis i informationssyfte ut till alla anslutna organisationers styrelser.

Man såg även över programmet för informationskonferenserna. Dessa ansågs behöva omfatta följande punkter: 1. Världspolitisk översikt, 2. Om kriget kommer till din stad, 3. Anförande om självskyddsverksamheten, 4. Film om totalförsvaret. Sketcherna under p. 2 skulle slås samman och kaffeserveringen slopas. Innehållet utarbetades dock i samförstånd med värdkommunen.

Trots ett ansträngt schema genomfördes 1959 tre informationskonferenser varav en i Solna stad och två i Stockholms stad. Ytterligare en kontaktkonferens anordnades i samverkan med Stockholms Fackliga Centralorganisation (FCO) som förlades till Hemvärnets stridsskola i Vällinge, se nästa sida. Hur spönt man såg på världsläget framgår av inledningen till det värvningsbrev som i början av 1960 gick ut till ett 15-tal civila organisationer: "Den komplicerade värld nutidsmänniskan upplever har ställt henne inför problem av tidigare oanad storleksordning. De gigantiska tekniska framstegen apostroferade av automation och atomkraft ger förhoppningar om en allt bättre materiell framtid men har också fört med sig en större otrygghet i tillvaron. Samlevnaden länderna emellan präglas av stark spänning och ingen vet om atomkrigets hemskhet en dag blir verklighet". Två år senare kom Kubakrisen.

STOCKHOLMS FÖRSVARSKOMMITTÉ

Samarbetsorganisation för upplysningsverksamhet i försvarsfrågor
Adolf Fredriks kyrkogata 12B
Telefon: 11 85 31, 21 85 03, 21 77 03
Postgata 21 25

Informations- och kontaktkonferenser genomfördes under de kommande åren med oförminskad energi och var genomgående mycket välbesökta. Önskemål om aktuella totalförsvarsfilmer framfördes dock. Särskilt bör framhållas de satsningar som gjordes på kvinnoorganisationerna och husmodersföreningarna, då man under beredskapsåren insett viken betydelsefull roll kvinnorna spelade för att få sjukvård, jordbruk, industri, transporter m m att fungera. Lottarörelsen hade vuxit kraftigt under dessa år och lottor togs in som ersättare för värnpliktiga inom en rad områden som t ex telefoncentraler och luftbevakning.

1960

STOCKHOLMS FÖRSVARSKOMMITTÉ

hålls Er välkommen till

INFORMATIONSKONFERENS

för särskilt utsedda representanter från
Stockholms Stads Husmodersförbund

torsdagen den 10 mars 1960

Lokal: van der Nootska huset, S:t Paulsgatan 21, (hörn av Bellmansgatan;
hållplatser: Mariatorget, Slussen, Södermalmstorg)

PROGRAM

- Kl. 19.15 Samling
19.30 Konferensen öppnas
"KRIGSUTROT" - Film om vårt totalförsvar
CIVILBEVAKNINGENS SKYDD VID KRIG
Civilförsvarschefen Eric Elghammar
FRIVILLIGAS MEDVERKAN VID SNABBUÖVNING
1:e byråinspektören Ewert Brantsberg
SJÄLVSKYDD
Generalsekreterare Kurt Ek
21.00 Kaffeservering (konferensdeltagarna är Försvarskommitténs gäster under medverkan av lottor från Stockholms lottaförbund)
Under och efter kaffedrickningen tillfälle till frågor

-00-

Stockholm den 2 mars 1960

Maria Brück
Arbetsutskottets ordförande

PROGRAM

vid Stockholms Försvarskommittés kontaktkonferens på
Hemvärnets Stridsskola Vällinge, söndagen den 12 april 1959

- Kl 08.45 Avresa från Norra Bantorget utanför Barnhusgatan 20. Vid ankomsten till Vällinge serveras kaffe
09.45 Konferensen öppnas av landshövding Martin Wahlbäck
Världssituationen just nu
Byråchefen i utrikesdepartementet Bo Siegbahn
Vår militära beredskap
Chefen för försvarsstaben, Generalmajor Curt Göransson
Fackföreningarna under beredskap och krig
a) Hur förändras industrins betingelser?
Inledningsanförande av Generaldirektör J. H. Qvistgaard, Riksnämnden för Ekonomisk Försvarsberedskap
b) Fackföreningarnas uppgifter
Inledning av ordföranden i Beredskapsnämnden för Psykologiskt Försvar, Professor Gunnar Heckscher
13.00 **Lunch**
Orientering om hemvärnets uppgifter
Rikshemvärnschefen överste Per Kellin
Visning av Hemvärnets Stridsskola
Vad inträffar vid ett A-bombanfall
Generaldirektör Åke Sundelin, Civilförsvarsstyrelsen
16.30 Hemresa

Självskydd

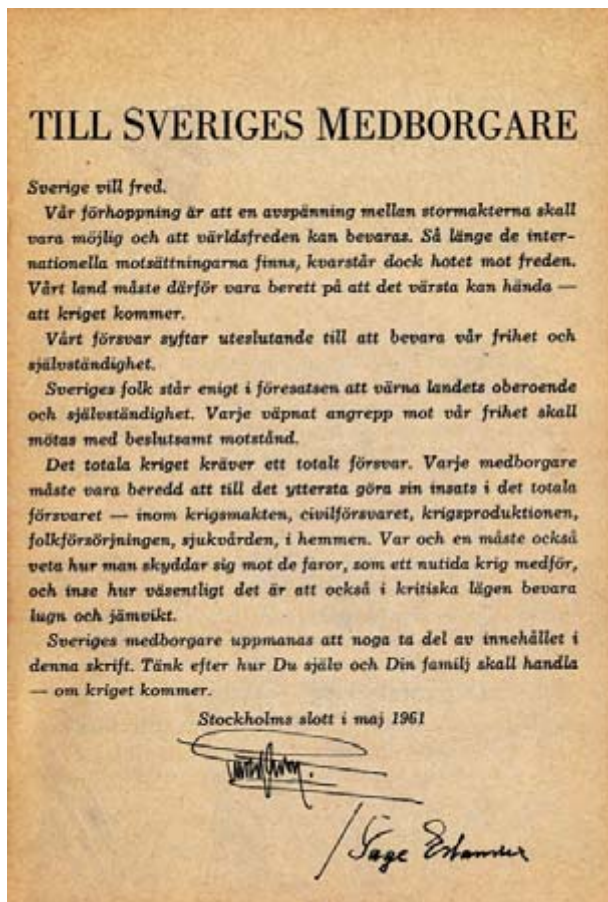
Sedan beslutet om det framtida civilförsvaret fattats av riksdagen 1960, träffades en överenskommelse mellan Röda Korset, Brandkårerna riksförbund och Civilförsvarsförbundet om samarbete vid anordnandet av kurser i självskydd för allmänheten. Ledningen av denna verksamhet skulle centralt handhas av organisationerna i samarbete med CFF och lokalt av dessa organisationers länsorgan. CFF bemyndigande Försvarskommittén att som CFF:s länsorganisation närvara vid ett möte vid vilket man interimistiskt bildade "Samarbetskommittén för självskyddsverksamhet inom Stockholms civilförsvarsområde". Utbildningens uppgift var att lära varje medborgare hur han/hon på bästa sätt skall skydda sig vid krig. Som initiativtagare till bildandet av organisationen föreslog Civilförsvarsförbundet att SFK tills vidare skulle ställa upp med vice ordförande, en ledamot och en suppleant.

Samarbetskommittén anordnade till en början en självskyddskonferens den 22 februari 1961 med huvudvikten lagd på de områden som skulle beröras av Operation Stockholm 1961, en utrymningsövning som planerades till söndagen den 23 april och som gick ut på att snabbevakuera en del av Stockholms drygt 225 000 människor. SFK åtog sig framöver att informera sina medlemsorganisationer om självskyddsutbildningen samt att vid kommande informationskonferenser lägga ut anmälningslistor till kurser i "Personligt skydd". Temat "Utrymning i Stockholm" togs upp vid konferenserna.

Foto: Stockholms läns museum

Beredskapskommittén i Stockholm meddelade att man vid årsmötet i mars 1961 beslutat att med omedelbar verkan upplösa kommittén. I samband med att verksamheten upphörde uttalades en bestämd rekommendation till de anslutna organisationerna att ingå som medlemmar i SFK. Beredskapskommitténs arkiv och tillgångar skulle överlämnas till SFK med förbehåll att pengarna företrädesvis skulle användas till verksamhet bland kvinnoorganisationer.

Den 2 oktober 1961 anordnade CFF tillsammans med SFK och Självskyddskommittén i Stockholm en konferens kring distributionen av den nytgivna broschyren "Om kriget kommer" och för att propagera för självskyddsutbildningen. Konferensen vände sig till myndigheter, föreningar och större arbetsgivare inom hela Stockholm med omnejd och som inbjudare stod överståthållaren samt ordföranden i Stockholms stadsfullmäktige. Den besöktes av ca 550 deltagare.

Styrelsen för SFK diskuterade livligt hur man skulle ställa sig till den ändrade civilförvarsområdesindelningen, som verksamheten ju var bunden till i enlighet med stadgarna från 1957. Man tog dock de första åren ingen ställning utan ville först se vad utökningen skulle komma att innebära inte minst ifråga om behovet av ökade personella resurser. Tre val fanns:

1. att bibehålla nuvarande verksamhetsområde (=det gamla området) med stadgeändring som följd,
2. en utvidgning till att omfatta den nya indelningen (Fo 44 och Fo 46) eller
3. en utvidgning till att omfatta Stockholm stad och län.

Vid årsmötet 1963 beslöts att acceptera den utvidgade områdesindelningen för Stockholms civilförvarsområde som kommitténs verksamhetsområde och därmed inte göra någon stadgeändring, dock med tillägget att verksamheten i första hand skulle begränsas till kommuner och samhällen om minst 5000 invånare och med en befolkningstäthet av minst 100 pers/km². Beslutet grundades på en noggrann analys av invånarantalet i resp. kommuner. Listan över invånarantalerna för resp. kommun 1961 bifogas som kuriosas. Bilaga. 5

SFK:s arbete domineras helt av konferensverksamheten från mitten av 50-talet och för överskådlig tid framöver och leddes av Maria Brück, ständigt ordförande för arbetsutskottet mellan 1957 och 1970. Kommunkonferenserna hade funnit sin form och vanligen förekommande föredrag var: "Världen, Europa och vi", "Världen, vi och vårt försvar", "Varför behöver vi ett försvar?", "Vårt nya försvar", "Den enskilde i totalförsvaret", "Civilförsvaret i kärnvapenkrig", "Utrymning i väster-/norr-/söderort", "Utrymningsproblem i Stockholm", "Om kriget kommer till din stad", "Om kriget kommer till ditt hem", "Hur skall vi försvara vår bygd", "Vad är självskydd?", (fr o m 1960) och det nya civilförsvaret". "Vi vill, vi kan, vi skall" och "Krigsutbrott" var filmer om totalförsvaret som oftast visades.

I övrigt nämns mycket litet om någon annan verksamhet, även om sådan nog diskuterades utanför protokollen. En angelägen fråga var naturligtvis det nära samarbetet med Stockholmsområdets civilförvarsförbund med vilket man var samlokaliserad. Civilförvarsförbundet firade hösten 1963 sitt 25-årsjubileum med bl a en utställning på Armémuseum "Civilförsvaret och självskydd", varvid även filmen "Utrymning Stockholm" visades. Viktiga utrustningar demonstrerades i ett skyltfönster på dåvarande EPA (vid Hötorget?). SFK förlade ett samkväm till Armémuseum och utställningen för att intressera och inspirera medlemsföreningarna till gruppbesök. 1 juli 1964 slogs Stockholmsområdets civilförvarsförbund samman med Stockholm läns civilförvarsförbund under namnet Stockholms stads och läns civilförvarsförbund.

Foton: Civilförvarsförbundet.

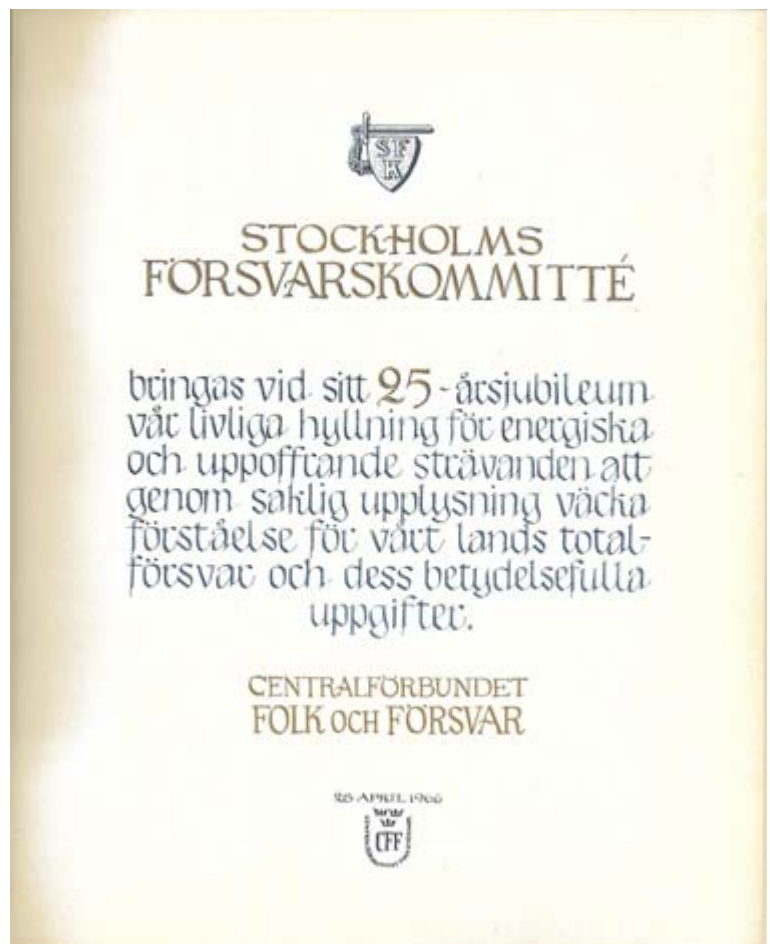
SFK genomförde flera intressanta konferenser i samverkan med CFF under periodens slut. I samråd med Överståthållarämbetet anordnades en totalförsvarkonferens i Medborgarhuset i november 1965, vid vilken försvarsminister Sven Andersson och generalmajor C-E Almgren medverkade. En konferens riktad till representanter för kvinnoorganisationerna genomfördes i februari 1966 på Skansen där deltagarna beslöt "att stats-, försvars- och inrikesministrarna skulle tillställas överenskommen hemställan om ökad försvarsupplysning för landets kvinnor".

En verksamhet som nu aktualiserades var frågan om "bedrivande av försvarsupplysning i skolornas sista klasser inom kommitténs verksamhetsområde" efter modell från Göteborg. AU fick i uppdrag att utreda frågan.

En stadgeöversyn påbörjades under de sista åren med slutfördes ej under 1966. Givetvis fortsatte försöken att rekrytera fler medlemmar liksom att hålla efter ej betalade medlemmar. Antalet medlemsorganisationer den 31 december 1966 var 44 st och omslutningen ca kronor 5.000.

Jubileumsårets årsmöte avslutades med middag, tal, medaljutdelning, gåvor och telegram och till sist ett underhållningsprogram av AB Svenska Philips som välvilligt ställt sina lokaler till kommitténs förfogande.

Ledande styrelsefunktioner SLFF/SFK

Perioden 1941-1966

Ordförande

		Vhtår/Årsmöte
Häradshövding	Eric Grundén*	1941-1944
Riksdagsman	Ragnar Helgesson*	1944-1957
Underståthållare	Martin Wahlbäck	1957-1959
Borgarråd	Folke Kyling	1959-1965
Direktör	Hugo Larsson	1965-1973

Vice ordförande (2 v. ordf./vhtår)

Ombudsman	Ragnar Helgesson	1941-1945
Civilingenjör	Uno Gawell	1945-1954
Byrådirektör	Hans Cederholm	1954-1957
Borgarråd	Folke Kyling	1957-1959
Ombudsman	Ivar Norén	1957-1962
Direktör	Erik Bendz	1959-1961
Generaldirektör	Olle Karleby	1961-1963
Fru	Nancy Eriksson	1962-1973
Överdirektör	K G Lindén	1964-1972

Ordförande i AU

Häradshövding	Eric Grundén*	1941-1945
Riksdagsman	Ragnar Helgesson*	1945-1957
Fru	Maria Brück	1957-1970

Sekreterare

Herr	Olov Ahl	1941
Disponent	Håkan Jarvin	1942-1955
Disponent	Erland Jarvin	1955-1957
Ombudsman	Sven G Söderholm	1957-1961
Civilförsvarsinsp.	Evert Brantsberg	1961-1966
Sekreterare	Leif Eggefors	1966-1972

Skattmästare

Herr	Olov Ahl	1941-1942
Kamrer	Vilhelm Jansson	1942-1946
Kamrerassistent	Folke Sjöström	1946-1947
Kamrer	Göran Lind	1947-1959
Personalchef	Nils Malm	1959-1965
Direktör	Sven Kylhammar	1965-1983

Pressombudsman

Redaktör	Folke Nordenfelt	1941-1942
Avd.chef	Håkan Jarvin	1942-1943
Redaktör	Gunnar Knutsson	1943-1944
Redaktör	Ture Kjell	1944-1945
Avd.chef	Håkan Jarvin	1945-1955
Disponent	Lennart Wallerman	1958-1960
Ingenjör	C I Blomgren	1961-1966
Bokförläggare	Kurt Jonson	1966-1970

Fr o m starten 1941- t o m årsmötet 1954 påbörjades verksamhetsåret efter årsmötet. 1954 förkortades verksamhetsåret till att sluta 31/12 1954. Därefter tillämpades kalenderår som verksamhetsår.

*Under åren 1941-1957 var ordföranden i kommittén tillika ordförande i AU.

Efter årsmötet 1957 förändrades styrelsens arbets sätt. Arbetsutskottet minskades från att tidigare i princip ha varit identiskt med hela styrelsen till att nu endast bestå av fyra personer. Enligt 10 § mom 5 i stadgarna var därutöver försvarsområdesbefälhavaren eller ställföreträdaren för denne självskrivna ledamot av arbetsutskottet.

Konferenser/Aktiviteter

Perioden 1941-1966

År	Målgrupp alt. anordnare/plats	Tema	Delt.
1942-05-15	Medlemsorganisationerna	"De Hemortsförsvarsakkunnigas utredningsarbete"	
1942-11-17	Medlemsorganisationerna	"De frivilliga försvarsorg. framtida ställning"	
1943-03-20	Sthlmhögerns Förbund	"Det frivilliga Försvarsarbetet och framtiden"/ Film	
1943-11-23	FCO/Sthlm soc.dem ungd.distr Landsorganisationens plenisal	"Arbetarklassen och det frivilliga försvarsarbetet"/ Film	
1944-03-25	FPU, Soc.dem ungdomsdistr m fl	"Försv. Demokratisering"/"Försvarsviljan"	
1944-03-26	Tvådagarskonf./försvarsfrågor	genom tiderna/ Partisankrigsföring	
1945	Medlemsorganisationerna	Olika föredrag i försvarsfrågor Datum ej spec.	
okt-46	Medlemsorganisationerna	Konf.: "Utrikespolitisk exposé"/"Försvarets demokratisering"	
nov-46	Medlemsorganisationerna	Konf.: Ur Civilförsvarskommitténs betänkande	
1947-04-30	Lärare fr Stlms läroanstalter, repr för	"Det militära försvaret"/"Det civila försvaret"/"Sv. Militär-	
1947-05-01	Civilförsv, Försvarsledn. samt medl.org 2-dagarskonferens i Saltsjöbaden	politiska läge", "Försvarskunskap - en del av samhällsläran"	50
1947-11-08	Medlemsorganisationerna	"Flottan i riksförsvaret"/"Förhållandet befäl-menige"	
1947-11-10	2-dagars konf: Visning av anlägggn, Berga	Övningsfärd med Jagaren Visby	50
1948-10-07	Medlemsorganisationerna	Sammankomst i LO:S plenisal: "Det militärpolitiska läget"	
1948-10-24	Repr från Sthlms fackliga centralorg. Kontaktkonferens i Saltsjöbaden	"Rysk säkerhetspolitik av idag"/ "Nord. försvarsproblem" m fl	40
1949-04-02	I samverkan med Marinen för fack-	"Den skandinav. Försv. Kommitténs arbete"/ "Milit. Syn-	
1949-04-03	klubbar, FM, SACO och medlemsorg 2-dagarskonf. på Sjökrigsskolan i Täby	punkter på det Skandinaviska samverkansproblemet"/ Utbildn.tid - effekt/ "Akt sv. Försv.probl"	100
1949-11-20	I samverkan med ABF och TBV Kontaktkonferens i Saltsjöbaden	Studie- och kontaktkonf. i Försvarsfrågor för deras medl.	
1950	Medlemsorganisationerna Olika kvällskonferenser. Datum ej spec.	Studiekonf. Betr. Psykologisk krigsföring under 2:a världskriget, Det Internationella läget, Militärpolitisk översikt, Kvinnan och vårt totala försvar, Mil. synp. på kriget i Korea och Asien i brand.	
1951-10-21	FM, medlemsorganisationer Kontaktkonferens i Saltsjöbaden	"Aktuella försvarsproblem"/ "Vår beredskap"/ "Krigs- förbandsövn. Ht-51"	
dec-51	I samverkan med CFF Info-konf. på Karlberg	"Vårt inre försvar"/ demonstration av sabotagemateriel spel "Skydd kräver samverkan och vaksamhet"	
okt-52	TCO, SACO och Statstjänarkartellen Försvarskonf. på Sjökrigsskolan, Täby	"Invasion och invasionsförsvar"/ "Sv. Militärutbildning i Etiopien", "Kvinnorna och kriget"	100
1953-11-15	I samverkan med Danderyds CFF Kontaktkonf. för Norrkommunerna	"Aktuella totalförsv.problem"/"Totalförsv. krav på individ och samhälle"	110
1954-04-25	FCO Sthlm, TCO, medlemsorg. Informationskonf. på Berga örlogsskol.	"Vårt sjöförsvar"/ "Huvudpunkter i vår marina försvarsstrategi" "Framtidens kustartilleriförsvar" m fl p. /Besök TRE KRONOR	125
1954-10-15	I samverkan med Beredskapskomm. Informationskonf. I Medborgarhuset	"Vårt totala försvar"/ "Kriget och den militära utbildningen" m fl punkter	125

Konferenser/Aktiviteter, forts.

Perioden 1941-1966

År	Målgrupp alt. anordnare/plats	Tema	Delt.
1954-11-21	Komm, Kyrkl org. Fack medl.org Hv mfl Totalförsvarskonf. på I 1, Ulriksdal	"Allm. orientering om totalförsvaret"/"Hemvärnet/Civilförsvaret och hemorten	150
1955-03-20	Fackliga Centralorganisationen	Presentation av Flygvapnet, info-konf F8, Barkarby	
1955-10-23	Medlemsorg. Civ.försv. Instruktorfören Informationskonf. Rosersberg	Presentation av Infanteriskjutskolan, Rosersberg	
1958-10-26	Sthlm, rektorer o lärare Informationskonf. på F8, Barkarby	"Vårt totala försvar"/"Världssituationen just nu"/ "Det psykologiska försvaret."	200
1959-04-12	I samverkan med Sthlm FCO Konf. Hemvärnets stridsskola Vällinge	"Vår militära beredskap"/"Fackfören. under beredskap och krig"	58
1959-10-25	I samverkan med TCO Informationskonf. Kungl. Svea Ing. reg	"Vår militära beredskap"/"Fackfören. under beredskap och krig"	
1960-03-10	Sthlms stads husmodersförbund Info-konf i van der Nootska huset	"Krigsutbrott"/"Civilbefolkningens skydd vid krig"/ Självskydd m fl punkter.	100
1961-05-16	Sthlm Soc.dem kvinnor Info-konf i van der Nootska huset	"Utrymning av Stockholm"/ "Självskydd"/ Film	50
1961-10-02	I samverkan m. Sthlm Självskyddskomm. Info-konf. i Medborgarhusets stora sal	Introduktion av nyttgåva av "Om kriget kommer"	550
1961-11-29	Sthlms kooperativa kvinnogille Info-konf i van der Nootska huset	Broschyren "Om kriget kommer"/"Vår beredskap- om kriget kommer"	30
1963-04-01	Liberala kvinnorådet/Frisinn. kvinnor Info-konf i van der Nootska huset	"Utrymning av Stockholm"/ "Självskydd"/ Film	25
1963-04-03	Komm, Kyrkl org. Fack medl.org Hv mfl Info-konf. I hörsalen, Nationalmuseum	"Om kriget kommer"/"Motsättningar i öst och väst"/ "Vårt totala försvar"	Välbes
1963-04-24	Sthlm Högerns kvinnoråd Info-konf i van der Nootska huset	"Utrymning av Stockholm"/ "Självskydd"/ Film	30
1963-10-17	Medlemsorganisationerna Informationskonf. på Armémuseum	Info.konf. vid besök på Sthlms Civilf.förb. Utställning	
1963-11-06	Sthlm Fredr.Bremerförb m fl	"Utrymning av Stockholm"/ "Självskydd"/ Film Informationskonf. på Armémuseum	20
1964-12-02	Medlemsorganisationerna Informationsafton på Skaninav. Banken	"Världen, vi och vårt försvar"/Skand.banken "Glimtar från de 100 åren"	
1965-11-16	Samverkan SKF/CFF och ÖÄ Totalförsvarskonf. I Medborgarhuset	Föredrag Sven Andersson, C-E Almgren/Estradsamtal ÖÄ - Fo 44	350
1966-03-10	Medlemsorganisationerna Informationskonf. FOS:s lokaler Linnégat.	Konf. om FOA:s verksamhet/Rundvandring	50
1966-02-03	I samverkan CFF, SFK Info-konf. för Kvinnoorg. på Skansen	Ang. hemställan om ökad försvarsupplysning för landets kvinnor	Välbes.

Kommunkonferenser 1957 - 2001

Perioden 1957-1966

Datum	Målgrupp	Tema	Delt.
1957-11-27	SKF/Nacka kommun	Kommunkonf: "Om kriget kommer till vår bygd"	200
1958-03-27	SKF/Sthlm Hägersten	Stadsdelskonf: "Om kriget kommer"	230
1958-10-23	SKF/Sthlm Katarina-Sofia	Stadsdelskonf: "Om kriget kommer"	230
1958-11-18	SKF/Sthlm Vällingby	Stadsdelskonf: "Om kriget kommer"	140
1959-04-10	SKF/Solna kommun	Kommunkonf: "Om kriget kommer"	200
1959-10-26	SKF/Sthlm Vasastaden-Johannes	Stadsdelskonf: "Om kriget kommer"	340
1959-11-18	SKF/Sthlm Enskede	Stadsdelskonf: "Om kriget kommer"	141
1960-03-30	SKF/Sundbybergs kommun	Kommunkonf: "Om kriget kommer"	215
1960-04-06	SKF/Sthlm Kungsholmen/Essingen	Stadsdelskonf: "Om kriget kommer"	216
1960-11-28	SKF/Sthlm Bromma-Västerled	Stadsdelskonf: "Om kriget kommer"	228
1961-03-14	SKF/Sthlm Maria-Högalid	Stadsdelskonf: "Om kriget kommer"	260
1961-04-11	SKF/Sthlm Brännkyrka	Stadsdelskonf: "Om kriget kommer"	100
1961-11-22	SKF/Sthlm Farsta	Stadsdelskonf: "Om kriget kommer"	105
1962-04-26	SKF/Sthlm Vantör	Stadsdelskonf: "Om kriget kommer"	80
1962-11-26	SKF/Sthlm Skarpnäck	Stadsdelskonf: "Om kriget kommer"	150
1963-04-03	SKF/Sthlm Klara-Jacob-Nicolai	Stadsdelskonf: "Om kriget kommer"	200
1964-12-07	SKF/Järfälla kommun	Kommunkonf: "Om kriget kommer"	200
1965-04-22	SKF/Sollentuna kommun	Kommunkonf: "Om kriget kommer"	175
1965-10-06	SKF/Huddinge kommun	Kommunkonf: "Om det händer"	200
1965-11-11	SKF/Vallentuna kommun	Kommunkonf: "Om kriget kommer"	40
1966-10-27	SKF/Lidingö kommun	Kommunkonf: "Om kriget kommer"	175

STOCKHOLMS FÖRSVARSKOMITTE.Försvarets Dag 1956.Intäkter:

Annonser	3.375:25
Marketenteri	432:10
Märkesförsäljning	<u>135:22</u>
Kronor:	<u>3.942:57</u>

Kostnader:

Frivilliga Motorcykelkåren	50:--	--:--
Stockholms Hemvärnsungdom	350:--	300:50
" Civilförsvarsförb.	300:--	81:34
" Befälsutb.förbund	250:--	--:--
" Luftvärnsförening	300:--	300:--
" Skytteförbund	200;--	200:83
" Lottaförbund	700:--	112:50
Svenska Blå Stjärnan	<u>100:--</u>	<u>105:60</u>
	<u>Kronor: 2.250:--</u>	<u>Kronor: 1.100:77</u>
Ansvarighetsförsäkring	100:--	175:--
Högtalaranordning	200:--	--:--
Vakthållning, evspärrning och flegening	1.000:--	436:80
Annonser	2.000:--	1.715:20
Hendräckning	200:--	444:03
Expenser, porto, skrivhjälp	100:--	25:--
Transporter och drivmedel	1.250:--	666:27
Press, radio och film	750:--	626:50
Polistillstånd	50:--	6:--
Programmet	--:--	1.151:50
Skyltar och diverse	<u>--:--</u>	<u>251:76</u>
	<u>Kronor: 5.650:--</u>	<u>Kronor: 5.498:06</u>
<u>Summa utgifter:</u>	<u>Kronor: 7.900:--</u>	<u>Kronor: 6.598:83</u>

Underskott Kronor: 2.656:26

Till ovanstående kostnader kommer konferensen i mars och avslutningen i okt, sammanlagt 808:-- jämte Fru Hedenborgs arbete.

Innevånareantal den 31/12 1961

1)	Stockholms stad	807.127
2)	<u>Stockholms gamla cfo</u> = 944.955	
	Stockholms stad	807.127
	Solna	52.312
	Sundbyberg	27.058
	Lidingö	30.807
	Nacka	22.102
	Saltsjöbaden	5.549
3)	<u>Stockholms nya cfo</u> = 1.138.583	
	Stockholm	807.127
	Ekerö	3.954
	Färingsö	3.084
	Järfälla	22.178
	Sollentuna	26.003
	Upplands-Väsby	9.766
	Solna	52.312
	Sundbyberg	27.058
	Täby	23.025
	Danderyd	12.501
	Djursholm	7.446
	Stocksund	5.000
	Lidingö	30.807
	Österåker	6.453
	Ljusterö	1.010
	Värmdö	2.052
	Djurö	1.495
	Vaxholm	3.938
	Boo	6.734
	Gustafsberg	5.352
	Nacka	22.102
	Saltsjöbaden	5.549
	Huddinge	33.127
	Botkyrka	12.834
	Tyresö	7.676